

Maritime udtryk

A

Abehånd	Kugleformet knob til kasteline.
Afdrift	Vinklen mellem den styrede kurs og den sejlede kurs
Agten for tværs	En. ca. retning i forhold til båden mellem tværs og agter. Låringsvind.
Agter	Bagude i et skib. (modsat forude)
Agtergaster	De gaster der ordner opgaverne i agterskibet.
Agterhånd	Være i agterhånd. 1. Bagud med sit arbejde. 2. Stå bagved andre.
Agterklyds	Agtertrossens klyds.
Agterpeak	Rum/tank i skibets agterende.
Agterspejl	Skrogets tværgående afslutning agter
Agterstag	Kaldes også lænsestag, slørstag eller hækstag. Wire, der går fra mastetop til hækken til støtte for masten
Agterstævn	Skibets afslutning agter.
Amning	Fartøjets dybgående for og agter. (Markering for hver decimeter) Se styrlastighed.
Amningsmærker	Decimetermarkering af dybgående for og agter.
Anduve	Fra søen nærmer sig havn eller sømærke under land.
Ankerbøje	Bøje fastgjort til ankeret, for at vise dettes beliggenhed.
Ankerklyds	Bovklyds ved siden af stævnen hvor igennem ankerkæden løber.
Ankerkugle	Sort kugle der om dagen erstatter ankerlanternen.
Ankerspil	Spil til at hive ankeret op med.
Aptering	Beboelsesrums placering og indretning om læ.
Arbejder	Skibet bevæger sig kraftigt i søen.

B

Bagbord	Bådens venstre side set fremefter
Bak	Halvdæk forude eller løftet fordæk i et større skib.
Bakke op	Servere.
Bakkes ud	Når et spil stikker kæde ud.
Bakstørn	Opvask/rengøring.
Ballast	Tungt materiale, der anbringes dybt i båden for at forhindre krængning
Banjen	Opholdsrum og soverum for mandskabet.
Banke	Større vandområde med ret ens, men ufarlig vanddybde.

Barre	Lavvandet strømskabt område. (Eks. Hals Barre)
Beauforts skala	Vindstyrketabel med betegnelser fra 0 (vindstille) til 12 (orkan)
Bedding	Stativ eller vogn der understøtter og bærer skibet, når det er trukket op på land.
Bedstemand	Den mest kvalificerede blandt besætningen. Benævnes normalt bådsmand .
Beholdne distance	Distancen over grunden.
Beholdne fart	Bådens fart over grunden.
Beholdne kurs	Bådens retning over grunden.
Beknibe	Tov der (ofte utilsigtet) sidder fast under f.eks. en klampe eller i et skivgat.
Bermudarig	Højt, trekantet storsejl. Den mest almindelige rig på lystfartøjer.
Bestik	Regnskab over kurser, distancer og position.
Bidevind	En båd sejler bidevind, når den ligger så tæt til vinden, som den kan, hvis den med fordel skal arbejde sig til luvart
Bifyr	Fyr i nærheden af et hovedfyr til lettelse af orienteringen i området
Bjærge	<ul style="list-style-type: none"> • Et sejl eller et flag bjærges når det hales ned. • Redde en person op af vandet. • Samle en bøjse (eller et tabt anker) op i fartøjet. • Redde et skib (en havarist) ved at bugsere det sikkert i havn. • Et skib kan bjærge sig godt i søen.
Bjærgemær	Redningskrans forbundet med flagstage.
Blok	Et hjul eller skive indbygget i et "hus" af træ eller jern hvor tovværk skæres igennem.
Bolværksmatros	Nedladende om en person, der giver sig ud for at have forstand på skibe og sejlads.
Bom	Rundholt, hvortil et sejls underlig fastgøres for at holdes det strakt
Bondenat	En hel nats søvn uden at skulle på vagt.
Bord	Planker, der danner skibets klædning. (skibssiden)
Borde	Henviser til bådsiden
Bordfyldt	Vand til lønningen (eller til essingen i en jolle).
Bov	Den buede del af skibssiden nærmest stævnen.
Brakvand	Vand med lavt saltindhold (under 2,5 %).
Brandgods	Udrangeret kassabelt tovværk.
Breast	Kort fortøjningsline vinkelret på kajen for at holde skibet mod denne.
Bredde	Ved et steds bredde forstås buen af en meridian, regnet fra ækvator til breddeparallellellens gennem stedet
Breddeparallel	En tænkt cirkel om jorden parallelt med ækvator
Brækker	Stor sø, der slår ind over båden.
Brådsø	En sø der brækker ude på det åbne hav. (Eller ned over skibet)
Bugt	En bøjning på et tov.
Bund	Skroget under vandlinien
Bundbrædder	Sammensatte brædder, der danner dørken ("gulvet")

Bundprop	Prop dybest i bunden af båden, så bundvandet kan løbe ud, når båden er kommet på land
Bælgen	Den midterste del af skrogets bund og sider.
Bændsle	Naje to ting sammen ved hjælp af en smækker line. F.eks. en kovs i tovværk.
Bøje	Forankret beholder/tønde. Også flydende sømærke. I havne også anvendt til fortøjning af skibe.
Bøjereb	Line fæstnet i ankerets kryds. Har en bøje i enden. Bruges til at katte ankeret med.
Bådshage	Stage med krog og spids i den ene ende. Den benyttes som hjælpemiddel til at fiske tovværk op m.m.
Bådsmand	Ældre erfarede matros, der er mønstret som arbejdsleder.
Bådsmandspibe	Fløjte til at dirigere mandskabet med i marinen. Bruges i dag kun ceremonielt.
Bådsmandsstol	Sæde med firgernet hanefod, der ved hjælp af en topjolle i masten kan hejse en reparatør op.
Båker	Sejladsmærker (ofte anbragt på land) f.eks. til at styre efter eller markere elkabler

C

Capstan	Spil med lodret spiltromle.
Casing	Maskinrummets overbygning.
Cockpit	Bådens opholdsrum uden "loft" over. Mest i lystfartøjer.

D

Dagvagten	Fra 04 - 08.
Dam	Vandfyldt fiskeopbevaringsrum i fiskekutter, vandfornyelse sker gennem huller, så fisken holdes i live.
Danske Havnelods	Beskrivelser af alle danske havne.
Danske Lods	Den Danske Lods bind I: omfatter oplysninger af almindelig interesse for skibsfarten. Bind II: omfatter beskrivelser af danske farvande
David	Lille eller mindre kran. De bjælker (jollebomme) der bærer jollen på hækken kaldes davider.
Den blå hylde	Søen. (lægge på den blå hylde) Slang for at smide over bord
Den Gamle	Skipperen.
Displacement	Vægten af den vandmasse skibet fortrænger (= fartøjets vægt). Måles i ton.

Det er vel	Vagthavendes svar på enhver melding fra udkig, lodhiver, rorgænger osv.
Deviation	Kompassets fejlvisning på grund af påvirkninger fra jerndelev og elektriske systemer i båden. Deviationens størrelse er afhængig af bådens kurs
Deviationstabel	En til båden udarbejdet tabel over deviationen på forskellige kurser Se også deviation.
Devierende misvisning	Summen af deviation og misvisning.
Diametralplan	Det langskibs lodrette plan, der deler båden i to ens halvdele
Dioptr	Sigteinstrument, der ved brug placeres oven på kompasset eller pejlskiven.
Dreje bi	Stoppe farten ved at gå op i vinden.
Drift	Et fartøj er i drift (driver) hvis ankeret ikke kan holde eller fortøjningerne går løs.
Drivanker	Flydende anker til at holde en båds stævn eller hæk mod vindretningen i stormvejr (udspændt sejldugspose)
Drivgods	Fællesbetegnelse for alt der ligger og flyder på borde, køjer, dørk eller dæk.
Dræg	Lille anker med fire faste flige. Bruges til joller og til at fiske tabte ting op med.
Drægtighed	Skibets bæreevne (lasteevne).
Duc d'Albe	En solid konstruktion af svære nedrammede pæle. Bruges til fortøjning/forhaling (varpning).
Duve	Skibets bløde bevægelser langskibs. (modsat hugning)
Dybgang	Afstanden fra vandspejlet og til kølens underkant. Se Stikker.
Dæk	Skibets vandtætte "loft" op imod det fri.
Dødssejler	Et dårligt sejrende skib. En overtro om overnaturlige natlige sejlere, der varsler storm og ulykke.
Dødvande	I en fjord nær land, hvor strømmen helt ophører. • Kan også være understrøm, i en anden retning end havets overflade.
Dønning	Havets bølgebevægelse skabt af vind eller store skibe langt borte.
Dørk	Skibets gulv om læ, f.eks. i kahyt, cockpit o.l.

E

Eftermiddagsvagt	Fra 12 - 16. Ofte slås eftermiddagsvagterne sammen, 12 - 20 under navnet platfod, for at få forløb i vagterne.
Efterretninger for Søfarende	Udgives ugentligt af Det Kongelige Søkortarkiv. Indeholder aktuelle advarsler samt ændringer til søkort, håndbøger m.v.
Ekkolod	Elektronisk dybdemåler, der arbejder med lydimpulser
Ende	Generel betegnelse for et stykke tovværk. "Stik mig lige en ende" o. lign.

Entre Gå om bord fra en jolle eller fra et andet skib.
Evert Fladbundet jagtriggeret fartøj med sidesværd.

F

Fald Tovværk eller wire til at hejse sejlet med
Falde af Ændre kurs bort fra vinden (modsat luffe [luve] op)
Faldereb Store skibe har på skibssiden en flytbar trappe for at lette adgangen fra kaj eller skib.
Fange en ugle Når roeren ikke får sit åreblad op af vandet.
Fangline Line i jollens for- eller agterende til slæbning eller kortvarig fortøjning.
Fare til søs Være ansat på et skib.
Farer Opbevares. Eks. Vandslangen farer i forpeaken.
Fast Ordre til at tørne (sætte) f.eks. et fald fast om en klampe.
Faste part Starten på et taljehal.
Favn Gammelt dansk mål. 1 favn = 3 alen = 6 fod = 72 tommer = 1,884 meter.
Fedtsmørekop Til smøring af f.eks. stævnør.
Fender Skibets "stødpuder" der beskytter fribordet mod skamfiling. Plast- eller gummipuder til at anbringe udenpå fribordet for at forhindre skroget i at gnide op ad bolværk eller andet fartøj
Fenderliste Liste af gummi, plast eller træ, der er ført rundt om båden udenpå fribordet - som regel et lille stykke under skandæklisten (samling af skrog og dæk) - for at hindre båden i at gnide op ad bolværk eller anden båd
Fetalje Proviant.
Fire af Hejse ned eller slække.
Fisker Når tovværk (eller et fald, flagline, sejl, anker, ankerkæde) utilsigtet griber fat i noget.
Fiskeriårbogen Udgives hvert år. Indeholder også mange oplysninger, som sejlere og sejlsportsfolk kan have gælde af
Flagspil Kort flagstang agter.
Flak En mindre sandbanke eller grund.
Flot Når et skib igen flyder (er let) efter grundstødning.
Flover Vinden flover, når styrken aftager. Samme som at løje af
Fod 1 fod = 30,5 cm.(engelsk) eller 1 fod = 31,4 cm. (dansk)
Foran for tværs En retning mellem bidevind og halv vind, når det anvendes om vindretning i forhold til sejlbad. I relation til søvejsregler: Vinklen fra ret forude til tværs (90° om styrbord eller bagbord)
Forbåke Skal stå på linie med bagbåken. Markerer en afgrænsning.
Forhale At flytte båden fra et sted i havnen til et andet

Forhudning	Nogle skibe er beklædt (forhudet) med kobberplader udvendigt.
Forhånd	De søfolk der haler tæt ved blokken. Søfolk der haler i tampen er i agterhånd.
Formiddagsvagten	Fra 08 - 12.
Forpeak	Skibets forreste rum. Bruges ofte som stuverum.
Forstag	Wire fra stævn til mastetop
Forsætning	Skibes afdrift på grund af strøm eller vind, forsat fra sin kurs.
Fresnéllinse	Lanterneglas med "riller," der bevirker en bedre spredning af lyset.
Fribord	Skrogsiden over vandlinien
Frisker	Vindstyrken tiltager.
Frivagt	De besætningsmedlemmer der ikke har vagt.
Fuldrigger	Skib med råsejl på alle master.
Førlighed	Tovværks omkreds. Ikke at forveksle med diameteren.
Første vagt	Fra 20 - 24.

G

Galease	Tomastet skib. Forreste mast - stormasten - højest. Agterste mast hedder mesanmasten.
Gangway	Landgang fra skib til kaj.
Gast	Besætningsmedlem
Gat	Skibets agterende. Spidsgattet, rundgattet, spejlgattet eller platgattet. <ul style="list-style-type: none"> • Åbning i lønningen.
Gel-coat	En glasfiberbåds yderste lag
Gilling	Den skrå underside af hækken.
Gire	Ufrivillige småafvigelse fra kursen på grund af sø, strøm eller vind.
Gisse	Bedømmelse af afstand eller fart ved øjemål eller på grundlag af erfaring
Glas	Tidsangivelse hver halve time med et system af enkelt og dobbeltslag på skibsklokken.
GPS	Satellitbaseret navigationssystem.
Gæsteflag	Ved sejlads i andre lande føres det pågældende lands flag i miniature under styrbords salingshorn
Gøs	Orlogsfartøjer til kaj eller for anker fører i stævnen et lille flag (gøs) på en gøsstage.
Gå klar af	(Gå fri af) Kunne passere uden problemer. Eks. Pynten, grunden, andet skib eller sømærke.

H

Hale hjem	Tage det slække hjem. Eks. Hale i skødet.
Halekæbe	Åbent klys på lønningen.
Halløj	Gastens svar når han prajes. Nu mest på skoleskibe.
Hals	Det forreste nederste hjørne af et sejl.
Halse; (maritim)	Sejle på styrbords halse; vinden (luv) kommer fra styrbord. Bommen er ud til bb (læ). Sejle på bagbords halse; vinden (luv) kommer fra bagbord. Bommen er ud til stb (læ).
Halvdæk	Det hævede agterste dæk. Kaldes også poop dæk.
Halvvind	Vinden kommer ind vinkelret på kursen. (Tværs.)
Hammer	Vandret tømmer der er boltet på bolværket eller kajen.
Hanefod	Strop til fordeling af træk. Eks. på bådsmandsstolen.
Havari	Alvorlig skade på skib forårsaget f.eks. af sammenstød, grundstødning eller brand.
Havgal	Søsyg.
Hives	Trækkes hjem. Eks. Ankeret.
Hjerte i wire	Kalv.
Holde ned på	Styre hen imod.
Hugge an	Hugge i.
Hugge i	Eks. Karabinhage i et stag. (Det modsatte hedder at hugge ud)
Hugge	Skibets hårde og hurtige langskibs bevægelser i søen.
Hundevagt	I Danmark betegnelsen for vagten 2400 - 0400.
Hyre	Job ombord. Ansættelse. <ul style="list-style-type: none"> • Sømandens løn kaldes således.
Hytte	Lille dækshus.
Hæk	Bruges nu om alle fartøjers agterste del.
Hækjolle	Sådan kaldes den lille robåd der hænger i davider ud over skibets hæk.
Hæl	Kø lens nederste agterste del.
Hældningsviser	Krængningsmåler. Klinometer.
Højreskåret skrue	Skibet går fremad, når skruen går højre om.

I

I ballast	Tomt skib uden ladning om bord.
Idvande (ilvande)	Strøm, der under land løber modsat hovedstrømmen. Opstår ofte på steder med snævring eller kraftige slyngninger. Under sejlads i modstrøm kan der spares meget i tid eller brændstof ved at udnytte idvandet. Er man i en kapsejlads, er udnyttelse af idvandet en helt afgørende faktor. Steder hvor idvand og hovedstrøm slår sammen kan der gå nogle svære uberegnelige søer.

Iling Hastig vindpust, der skaber små bølger. Forvarsel om tiltagende vind.

J

Jagt Traditionel skibstype med en enkelt udelt mast (kutter)

Jolle Lille båd med årer og ofte med sejl.

Jolle Tov ført over en blok eller et skivgat.

Jomfruer Cirkelformet træskive med tre huller, del af taljelignende anordning til opstramning af vanterne.

Jomfrurejse Et skibs første rigtige togt efter søsætningen.

Jordbær Rund tovværksfender med korkfyld, eller rund luftfyldt plasticfender.

K

Kabelarhjul Hjul eller tromle på ankerspil. Evt. med "udskæringer" der passer til ankerkædens led.

Kabelartromle Se Kabelarhjul.

Kabellængde 1/10 sømil = 185,2 meter

Kabelslået Venstreslået tovværk.

Kabys Lukket skibskøkken. Hvis det ikke er et særskilt, aflukket rum, kaldes det for pantry

Kabysrygte Sladder og rygter af upålidelig karakter.

Kalv "Hjertet" i firslået, i flettet tovværk eller wirer.

Kappe Hugge over. Afskære. Eks. Kappe en trosse.

Kapsejse Kuldsejle, vælte, kæntre.

Karabinhage Metalkrog, der holdes lukket af fjedermekanisme.

Kardansk Ophængningsmetode der sikrer at kompasset (eller komfuret) altid er vandret.

Kast los Samme betydning som "lad gå".

Kasteblok Blok åben i den ene side så et reb hurtigt kan slås om skiven. Vi bruger den ikke.

Katamaran Skib med 2 skrog

Kending Man får kending af land, når landet kan øjnes.

Kiming Den synlige grænselinie mellem himmel og hav.

Kimingen Overgangen mellem fartøjets sider og bund.

Kineservagt Gå to vagter uden afløsning. "Gå vagt om vagt."

Kinke Utilsigtet tørn (snoning) på tovværk. Vridning af kordelerne ødelægger

	tovværket.
Kip (Fouten)	Revnen mellem tovværkets kordeler.
Kippe	Hilse med flaget.
Kistebænk	Siddemøbel med indvendig stuveplads under det opklappelige sæde.
Klampe	Fastskruet metal- eller træstykke, der anvende til fastgørelse af fortøjningstov, skøder, fald o.l.
Klare op	Bringe tovværket i orden efter sejlmanøvre. Også at rydde op generelt.
Klinkbygget	Klædningsplankerne er "taglagte" og er nittet (klinket) sammen. Også ganske udbredt ved træbyggeri på landjorden.
Klipperstævn	Runder "indad" i modsætning til en jagtstævn der runder "udad".
Klos	Op ad = tæt op ad Eks. Tæt bidevind eller tæt på et sømærke.
Klyds	Åbent beslag med to flanger eller et lukket klyds, hvori fortøjningen lægges, når lønningen/skandæklisten er højere end kajen eller det sted, hvortil fortøjningen er fastgjort.
Klædning	Skibssidens planker - bordene - danner klædningen.
Knager	Forlængelsen af skibrattets egre ud gennem ratkransen.
Knob	Forskellige "knuder" der bruges til hver sit formål om bord.
Knob	Hastighedsangivelse. En sømil (1852meter) udsejlet på en time kaldes en knob.
Knæ	Vinkel-understøtning af træ eller metal. Eks. hvor dæksbjælker samles med bjælkevæger og spanter.
Koffardiskib	Handelsskib der sejler med fragt og el. passagerer.
Kofilnagle	Drejet rundstok i naglebænk til fastgørelse af tovværk.
Kohale	Utaklet tovværkstamp.
Kontorflag	Firmaflag. (Torm, Mærsk, DFDS, Norden osv.)
Kordel	De tråde, hvoraf et tov eller wire er snoet
Kovs	Galvaniseret jern-, stål-, messing- eller kunststofring, der sættes i tovværkets øjesplejs (eller i sejlets lig)for at skabe et solidt øje.
Koøjer	Vinduer med kraftig metalramme i skibssiden eller dækshuse.
Krapsø	Mindre bølger med kort afstand mellem bølgetoppene
Kravelbygget	Klædningsplankerne danner en glat side og er spigret og boltet på spanterne.
Kronometer	Nøjagtigt skibsur der følger UTC-tid.
Krydstørner	8-talstørner. En klampe belægges med krydstørn.
Krænge	Vindens pres får skibet til at ligge på skrå.
Kuldsejle	Kæntre pga. for stor sejlføring.
Kuling	(stiv, hård, stormende) Vind med hastighed mellem 13 og 24 m/sek.
Kurs	Beholdne, sejlet eller styret kurs
Kuttendækker	Gulvkost til rengøring af dæk og dørk
Kvejl	Et bundt oprullet tovværk. (Man køber tovværk i hele og halve kvejl - ca. 220/110 meter)
Kvejle op	Rulle tovværk pænt op (altid med solen, ellers kinker det).
Kædekasse	I denne opbevares ankerkæden under sejlads.

Kædepiber	Krumme jernrør der leder ankerkæden ned i kædekassen.
Kædesjækel	Samler og viser ankerkædens længde. For hver ca. 28m (15 favne).
Køje	Nu fast seng. Tidligere sov man af pladshensyn i hængekøjer. Nu kun i skoleskibe o. l.
Køjesæk	Sømandens kuffert. Sæk af ravndug, lukkes med et tov eller en lukkesjækkel.
Kølevand	Søvand, der holder maskinens temperatur konstant og køler udstødningen.
Kølhale	I gamle dage krængede man skibet for at skrabe, male og reparere skibets bund.
Kølhales	Barbarisk straf; delinkventen blev, fastgjort til et tov, trukket rundt under skibet.
Kølkiste	Vandtæt trækiste, hvori sænkekølen befinder sig.
Kølsprængt	Når et fartøjs stævne synker ned og midten hæves, siger man at det er kølsprængt.
Kølsvin	Kraftigt, langsgående tømmer, der ligger over bundstokkene og er boltet til kølen.
Kølvandsstrib	Skibet laver et "spor" gennem vandet hvor bølgerne er ændret.

L

Lejder	Bådstige eller trappe
Lig	Kanterne på et sejl. For-, under- og agterlig
Livline	Sikkerhedsline
Lodde	Måle vanddybden ved hjælp af håndlod eller ekkolod
Log	Instrument til måling af bådens fart gennem vandet
Luffe	At ændre kurs nærmere vinden til vindøjet
Luv	Side er modsat den side, hvor storsejlet føres, altså den side, der er tættest til vinden
Luvart	Samme som luv
Luvgerrig	Betegnelse for båd, der drejer op mod vindøjet, når roret slippes
Læ	Side af en båd er den side, hvor storsejlet føres, altså den side, der vender længst væk fra vinden
Lægerig	Betegnelse for en båd, der falder af fra vindretningen, når roret slippes
Længde	Ved et steds længde forstås buen af stedets breddeparallel fra 0-meridianen til meridianen gennem stedet
Læns	Når en sejlbåd sejler en sådan kurs, at vinden kommer ind fra agter. Nøjagtig ret agter = plat læns
Lænse	Sammen som at øse
Låring	Den del af en båds sider, der er nærmest agterspejlet.

M

Mandehul	Åbning i tank, hvorigennem der er adgang
Mane	Flytte eks. En trosse for- eller agterefter
Mellemdæk	Et eller flere dæk under hoveddækket
Misvisning	Vinklen mellem retvisende nord (=geografisk nord) og magnetisk nord
Muse	Sikre eks. en sjækkels skruebolt med garn e.lign., så den ikke opgår.

N

Nathus	Træ- eller metalcylinder, hvori spritkompasset er anbragt.
Nok	Yderste del af rundholt, f.eks. på bom

O

Om læ	Samme som under dæk. Rum og kahytter indvendig
Opskud	Den fremdrift, der er i båden efter, at sejlene er holdt op med at trække
Overetmærke	Båker, som når de er overet, danner stedlinie
Overhaling	Pludselig og hurtig krængning af skibet

P

Pantry	Bådkøkken, når dette ikke er i særligt aflukket rum
Pariserøje	En ring i sejldugen til fastgørelse af tovværk
Pejling	Retning fra iagttageren til den genstand, der pejles
Plane	Båden bliver p.g.a. farten løftet op på vandoverfladen, så vandmodstanden bliver minimal
Position	Det sted, hvor båden eller en anden genstand er. Kan udtrykkes ved bredde og længde, eller ved retning og afstand fra et kendt punkt
Pulpit Forpulpit	Kraftigt, permanent fastgjort stålgelænder, fastboltet til dækket omkring stævnen. Agterpulpit: Tilsvarende stålgelænder omkring agterenden (kaldes også pushpit)

Pæletræk Mål for et skibs evne til at øve træk
Pøs Spand

R

Radarreflektor Mangesidet metalgenstand, der reflekterer radarimpulser
Rank Om båd, der let krænger (i modsætning til stiv)
Rebe Mindske sejl
Rumskøds Når en sejlbåd sejler en hvilken som helst kurs, som blot ikke er bidevind
Rundholt Mast, bom e.l.

S

Salingshorn Træ- eller metaltværstivere mellem mast og vant for at forbedre afstivningen af masten
Scepter Stålstøtte for søgelænder
Sejlet distance Den distance, et skib sejler gennem vandet (måles af log)
Sejllomme Lange, smalle lommer indsyet i sejlets kappe
Sejlpinde Anbringes i sejllommerne for at få sejlet til at stå roligt med en jævn kurs
Sejsing Sejldugsstrimler til at beslå et sejl til bom eller stag
Selvlæns Vandet kan selv løbe ud, f.eks. fra cockpit
Sjækkel Jernbøjle med skruebolt til samling af kæder, wirer eller tovværk.
Skamfile Eks. tovværk slides
Skral vind Når vinden under sejlads ændrer retning mere i stævn – vinden skraller
Skot Vægge i skrog
Skydekappe Luge i ruftag over kahytsnedgang
Skære op At styre båden mere op mod vinden (luffe)
Skøde Tolværk, der anvendes til at hale og slække i sejlene
Skødebarm Det sejlhjørne, der er nærmest skødet
Skødeviser Blok eller øje, hvor skødet går igennem
Slingregrej "Ting", der sikrer, at personer eller genstande holdes på plads, når båden arbejder i søen
Slække eller Slæk op Fire ud på tovværket
Slør Når en sejlbåd sejler en sådan kurs, at vinden kommer ind mellem halvvind og læns

Splejsning	Sammenføjning af to tov- eller wirender ved at stikke kordelerne ind og ud mellem hinanden
Sprayhood	Sejldugskaleche over kahytsnedgangen. Tager af for røgvand (sprøjt) og giver læ
Spring	Dæksplanets kurve set fra siden. <ul style="list-style-type: none"> • Fortøjning fra stævn og agterud samt fra hæk og forud. Anvendes, når båden ligger langs kaj eller anden båd. Herved undgår man, at båden bevæger sig frem og tilbage i forhold til det, den er fortøjet ved.
Spygat	Vandafløbshuller i skandæksliste og tilsvarende
Stag	Stålwire i bådens diametralplan til af stivning af masten
Stikke ud	Slække
Stiv	Om båd, når den kraftigt modarbejder krængning (i modsætning til rank)
Streg	Gammeldags inddeling af kompasset. En streg = 11,25 °. Anvendes ved udkiggens angivelse af en retning i forhold til skibet
Styrbord	Bådens højre side set fremefter
Styrefart	Lige netop fart nok til, at båden lyster roret
Stævnør	Rør gennem bund, hvori propellerakslen fra motoren roterer
Svaber	Langskaftet kost til rengøring af båden
Svaj	Når en båd ligger fortøjet til pæl eller anker
Svanehals	Beslag, der forbinder mast og bom. Beslaget bevirker, at bommen både kan bevæges til siderne samt op og ned
7/8 rig	Rigtype, hvor forstaget går til 7/8-del af masten, regnet nedefra
Sømil	1 sømil = 1 breddeminut = 1.852 meter
Søventil; (maritim)	"hane" i bådens bund. Disse bør lukkes, når båden ikke benyttes i længere tid

T

Takling	Omvikling af en overskåret tovværksende med garn for at undgå, at tovet løber op
Talje	Et system af blokke for at forøge trækraften. Et sådant system findes f.eks. ved storsejlsskødehalet
Tilrigning	At gøre båden sejlklar
Tilsyneladende vind	Som angivet af bådens vindindikator, d.v.s. kombinationen af den virkelige vind og bådens fart. Vinden vil f.eks. på bidevind se ud til at komme mere fra stævnen, end den gør i virkeligheden
Tofte	Siddebænk i en båd
Tomme	1 engelsk tomme = 2,54 cm. 1 fod = 12 tommer = 0,305 meter
Top-coat	En glasfiberbåds inderste lag polyester
Topvant	Det vant, der når højest på masten i hver side
Tot	At hale så stramt som muligt (udtales "tåt")

Trimaran	Skib med 3 skrog
Tværs	Plan vinkelret på bådens diametralplan (midterlinie)
Tørn	At lægge tovværk rundt om en klampe, pullert eller spil
Tørne til	Begynde vagten eller arbejdet

U

Underdrejet	Man kan ligge underdrejet i hårdt vejr
Underslå	At fastgøre et sejl til en rundholt
Undervant	Det nederste vant i hver side. Det går ofte op til omkring salingshornet

V

Vant	Masteafstivning, stålwirer på tværs af bådens diametralplan
Vantskrue	Spændeskrue til regulering af vant
Vindøjjet	Nøjagtig den retning, hvor vinden kommer fra

Y

Yawl	2-mastet traditionelt sejlskib.
Yoghurtbæger	Nedsættende om glasfiberfartøjer.

Ø

Øjesplejsning	Fast øje på et reb.
Øjebolt	Bolt med påsvejset ring til at fastgøre f.eks. en blok.